

Verdenshistorien

Tekst: Ulrik Grubb m.fl.: "Overblik – verdenshistorien i korte træk"
Gyldendal 1 udg. 2005

Kap 1 De tidligste højkulturer i Mesopotamien og Ægypten ,s . 9-19

1. Hvad handler faget historie om – og hvad handler det ikke om?
2. Hvorfra kan vi egentlig have nogen viden om mennesker i jægerstenalderen eller mere korrekt: hvilke historiske **kilder** har vi vedr. den tids mennesker?
3. Hvilke forhold fremhæves her om jægerstenalderens mennesker og samfund?

Landbrugsrevolutionen

4. Hvor mener man landbruget først blev indført?
5. Hvilken **forklaring** giver teksten på at man begyndte at dyrke jorden? Kunne du tænke dig andre forklaringer?
6. Hvordan vurderes **konsekvenserne** for mennesket af landbrugsrevolutionen?
7. Øhh .. hvorfor kalder man det en **revolution**? Prøv at forklare hvad begrebet 'revolution' betyder og hvorfor overgangen til landbrugssamfundet kan betegnes for en revolution?

De første bykulturer

8. Hvad er forudsætningen for udviklingen af byer?
9. Hvad bliver karakteristisk for **bykulturen** i f.h.t. tidligere?
10. Hvordan defineres '**historisk tid**' – hvorfor tror du man har afgrænset historisk tid, og dermed historiefagets omfang, på denne måde?

Mesopotamien

11. Hvor udvikles de første bysamfund og hvad hedder de folk som levede her?
12. Hvad menes der med et 'klassesdelt samfund' – hvilke klasser tales der om? Hvad er forudsætningen for et sådant klassesdelt samfund?
13. Hvilken funktion menes **templerne** at have haft i Mesopotamien?
14. Hvad er forklaringen på at en konge overtager magten fra præsteskabet?
15. Hvem er **Hammurabi** – og hvorfor er han særlig interessant?
16. Hvad bliver enden på historien for de sumeriske bystater?

Ægypten

17. Hvilken forklaring gives på udviklingen af **billedskriften** (hieroglyfferne) ?
18. Hvornår indføres **landbrugskulturen** i Ægypten, og hvilke naturmæssige forhold var her gunstige for landbrugsproduktionen??
19. Hvornår finder rigssamlingen sted i Ægypten – og hvad er formentlig baggrunden for eller formålet hermed?
20. Hvad er karakteristisk for det samfund som udvikles under **Det Gamle rige 2630- 2125 f.kr** ?
 - a. ...
 - b. ...
 - c. ...
 - d. ..
 - e. ..
 - f. ..
21. Hvad er baggrunden for rigets opløsning?
22. Hvad karakteriserer det **Mellemste Rige ca. 2000- 1800 f.kr** ?
23. Giv ligeledes en karakteristik af **Det Nye Rige ca. 1550-1100 f.kr**
 - a.
 - b.
 - c.
 - d.
24. Hvad er baggrunden for rigets opløsning?

Magt og religion

25. Hvilken praktisk betydning tillagdes gudedyrkelsen i det ægyptiske samfund?
26. Hvilket formål havde den ægyptiske tradition med balsamering af de døde?
27. Hvilken funktion havde de ægyptiske konger / Faraoler – og hvordan blev faraoen opfattet
28. Hvilken betegnelse anvendes for et sådant styre?

Samfundet i det Nye Rige

29. Hvad er vores vigtigste kilder til denne tid?
30. Hvad kan disse kilder fortælle os om, og omvendt hvad fortæller de ikke meget om?

- og i Danmark

31. Hvor mange mennesker levede der i Danmark under ældre stenalder ?
32. Hvornår indføres landbruget i Danmark?
33. Hvilke levn har vi fra den yngre stenalder ?

Grækenland

34. Hvorfor er det Kreta som bliver udgangspunktet for den græske kulturs udvikling?
35. Hvilken kultur udvikles senere på fastlandet (Peloponnes)
36. Hvad er endnu i dag en kilde til vores viden om den mykenske kultur?
37. Hvilke forandringer gennemgår det græske samfund i årene 700-500 f.kr ?
- ...
 - ...
 - ...
 - ...
 - ...
38. Hvad mener man er baggrunden for oprettelsen af de græske kolonier?
- 39.** Hvad er – i modsætning til tidligere – de græske naturfilosoffers udgangspunkt for forståelsen af verden?
- Middelklassen får politisk indflydelse**
40. Hvad er baggrunden for at middelklassen (købmænd og håndværkere) får større politisk indflydelse i bystaterne?
- 41.** Hvordan blev de stigende sociale og politiske uroligheder ofte løst?
- Perserkrigene**
42. Hvad var baggrunden for perserkrigene ?
43. Hvad hedder byen hvor grækerne besejrer perserne?
44. Hvordan tolkede grækerne deres sejr over perserne?
- Athen**
45. Hvor mange græske bystater fantes der?
Hvad hedder de største af disse ?
46. Hvad er forklaringen på den kulturelle og politiske udvikling som finder sted i bystaten Athen ?
47. Hvad er specielt for det athenske folkestyre i f.h.t. vores folkestyre / demokrati i dag?
48. Hvilken betydning tillægges politikeren **Perikles** (461-429 f.kr) i f.h.t. Athens udvikling?

Sparta

49. Find Sparta på kortet side 25
50. Hvordan karakteriseres bystaten Sparta i forhold til Athen ?

51. Hvad var baggrunden for krigen mellem Athen og Sparta (Den peloponnesiske krig) , og hvem er de to parter allierede med?

52. Hvem vinder krigen ?

Alexander den Store

53. Hvornår slutter de græske bystaters selvstændighed?
54. Hvad var makedonerkongen Filip d. 2 's planer?

55. Hvilke områder erobres herefter af Filips søn Alexander d. Store – se korter s. 30

Hellenismen

56. Hvordan vurderes konsekvenserne af Alexander den Stores erobringer?

57. Hvem erobrer i 146 f.kr det græske område?

- og i Danmark

58. Hvilke kilder har vi til den danske udvikling i denne periode?

Romerriget

Tekst: Ulrik Grubb m.fl.: "Overblik – verdenshistorien i korte træk" Gyldendal 1 udg. 2005

Spørgsmål:

1. Hvornår etableres den romerske republik – og hvad var baggrunden herfor?
2. Hvordan adskiller den romerske republik sig fra det athenske demokrati?
3. Hvad var formålet med det kollegiale system?
4. Hvem er h.h.v. patricierne og plebejerne ?
5. Hvordan favoriseres patricierne ved afstemninger på Folkeforsamlingen – se også fig . s. 34
6. Hvornår foregår den 1. puniske krig?
Hvem strides og om hvad?
Hvad blev resultatet af krigen?
7. Hvem er Hannibal?
Hvad blev det samlede resultat af de puniske krige for h.h.v. Kartago og Rom?
Hvilken status får de af Rom erobrede områder?
8. Hvilke konsekvenser – såvel *sociale* som
politiske
får Rom erobringspolitik?
9. Hvad er baggrunden / grundlaget for Cæsars politiske magt?
10. Hvornår og hvorfor myrdes Cæsar?
11. Hvem overtager herefter magten i Rom?

Tidlig kejsertid

12. Hvornår indføres Kejserdømmet i Rom – og hvoraf kommer navnet kejser?
13. Hvad var baggrunden for Octavians magt og anseelse?
14. Hvilken titel tildeles Octavian?
15. Hvordan sikres stabiliteten i Kejserriget?
16. Hvordan karakteriseres Augustus regeringstid?
17. Hvilken status opnår Augustus efter sin død?
18. Hvilken problemer oplever romerriget efter Augustus?
19. Hvad gør man for at løse disse problemer?

Senkejsertiden

20. Hvilken ny status opnår kejserne nu?
21. Hvad var romerrigets grundlæggende problem?
22. Hvorfor mister romerriget autoritet og loyalitet fra dets borgere?
23. Hvad sker der med romerriget i år 395 e.kr ?
24. Hvornår og hvorfor bryder det vestromerske rige sammen?
25. Hvornår og af hvem erobres det østromerske rige?

Den tidlige middelalder

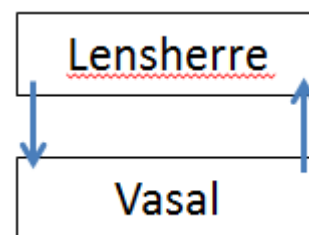
26. Hvilken periode er den 'tidlige middelalder' ?
27. Hvilken periode omfatter begrebet middelalder – og hvad menes der med begrebet?
28. Hvad er h.h.v. de indre og ydre årsager til Romerrigets sammenbrud?
29. Hvilke indvandningsbølger omtales?
30. Hvilke riger / statsdannelser findes i Europa omkring år 500 e.kr – se kortet

Den kristne kirke

31. Hvilke forklaringer gives på kristendommens hurtige udbredelse?
32. Hvad er baggrunden for Pavens særlige position i den kristne kirke?
33. Hvilken funktion have de kristne klostre?
34. Hvordan adskilte kirken i det østromerske rige sig fra kirken i det vestromerske rige?

Feudalismen

35. Beskriv forholdet mellem en lensherre og hans vasal i det feudale system.

36. Hvad blev konsekvenserne af den romerske bykulturs sammenbrud?
37. Hvilket system træder nu i stedet for den stærke statsmagt?
38. Hvad var svagheden i dette feudale system?

Frankerriget

39. Hvilke områder omfatter Frankerriget på Karl d. Stores tid?
40. Hvordan søgte Karl d. Store at sikre sin magt?
41. Hvorfor svækkes Frankerriget efter Karl d. Stores død?

Det Byzantinske Rige / det østromerske rige

42. Hvad er årsagerne til at det Østromerske Rige overlever langt længere end det Vestromerske?
43. Hvorfor indskrænkes det Østromerske rige (Byzantinske rige) fra ca. 500 og frem til 1400 tallet – se også kort s. 53

Hellig krig

44. Hvor, hvornår og af hvem grundlægges den islamiske tro?
45. Hvilken betydning fik begrebet '*Jihad*' for den islamiske kultur?
46. Hvordan forklares den islamiske tros hastige udbredelse?
47. Hvordan beskrives den islamiske kultur h.h.v. før og efter år 1000?

- og i Danmark

48. Fra hvornår har vi de ældste spor / kilder af en kongemagt i Danmark?
49. Hvad er Harald Blåtands særlige betydning i Danmarks historien?
50. Hvordan kommer folkevandringstiden til udtryk i Skandinavien?

Kap 5 Høj- og senmiddelalder ca 1000-1450

51. Hvad var kilden til rigdom i middelaldersamfundet?
52. Beskriv de gensidige forpligtigelser mellem fæstebonden og jordejeren
53. Hvilken status havde bønderne i Østeuropa og Rusland?
54. Hvad er forklaringerne på at det dyrkede areal udvides ?
55. Hvad var riddernes privilegier, pligter og idealer?

Middelalderkirken

56. Hvilken rolle spillede kirken for middelalderens mennesker?
57. Hvad var indholdet i den såkaldte 'investiturstrid' mellem kirke og kejser (pave Gregor og Kejser Henrik d.4)?
58. Hvad er baggrunden for og formålet med de kristne korstog?

59. I hvilken periode foregår korstogene og hvor mange korstog blev udført?
60. Hvordan har man opfattet korstogene, i henholdsvis
 - a. Samtiden
 - b. Nutiden ...

Købmænd og byer

61. Hvilke handelsvarer fra østen var særlig eftertragtede i middelalderen?
62. Hvem var førende i denne handel med østens varer?
63. Hvilke varer blev der handlet med i Nordeuropa?
64. Hvem var her de førende handelsbyer i Nordeuropa?
65. Hvad betød den øgede handel for byernes status?
66. Beskriv samarbejdet mellem handelsbyerne med kongerne – hvad fik de hver især ud af dette samarbejde?
 - a. Byerne
 - b. Kongemagten ...

Den Sorte død

67. Hvad mener man var baggrunden for den Sorte Død?
68. Hvordan vurderes de økonomiske og sociale følger af Den Sorte Død ...
69. Hvilken forandringer skete der i landbrugsproduktionen som følge af befolkningsnedgangen.?

Hundredårskrigen

70. Krig mellem hvem, hvornår og om hvad?
71. Hvilke militærstrategiske forandringer viste sig under krigene?
72. Hvad bliver enden på krigene?
73. Hvad illustrerede krigene om det feudale system?

Konstantinopels fald 1453 + Et nyt system på vej

74. Hvem erobrer Konstantinopel / Østromerske Rige?
75. Hvordan viser splittelsen sig inden for den kristne kirke i senmiddelalderen?
76. Hvad menes der med begrebet "stændersamfundet" ?

Renæssance og reformation

“Overblik” kap 6 , s. 68-78.

Renæssancen

1. Forklar hvad der menes med begrebet '**renæssance**' som historisk periode?
2. Hvorfor oplever de europæiske byer vækst efter ca. 1450?
3. Hvad er baggrunden for de **Norditalienske byers** vækst?
4. Hvilke moderne kultur-elementer optræder i de Norditalienske byer?
5. Hvor af kom den fornyede interesse for antikkens kultur?
6. Hvem formidler den antikke kultur til vesteuropæerne?
7. Hvori bestod det nye **menneskesyn** som nu vandt frem?
8. Hvori bestod de nye tanker om **verden**?
9. Hvad er baggrunden for at **statsmagten** styrkes under renæssancen?
10. Hvilket forskelligt syn havde h.h.v. **Machiavelli** og **Rasmus af Rotterdam** på statsmagten?
11. Hvad er karakteristisk for renæssancen **billedkunst** i f.h.t. middelalderens billedkunst - find eksempler på begge typer af billedkunst i bogen.
12. Hvilke antikke elementer indgår i renæssancens **arkitektur** – giv eksempler herpå?
13. Hvem opfandt **bogtrykkerkunsten** – og hvorfor betegnes denne som en revolution?

Reformationen

14. Hvad var baggrunden for og indholdet af **Martin Luthers** kritik af den katolske kirke ?
15. Hvad kan være en god forklaring på at mange nordeuropæiske fyrster / konger overgik til protestantismen?

...og i Danmark

16. Hvorfor kommer renæssance kulturen senere til Danmark ?
17. Hvornår og af hvem gennemføres reformationen i Danmark?

Opdagelserne - kap 7

”Overblik” kap 7 , s. 80-88. Spørgsmål til teksten:

1. Hvad var baggrunden (motiver og forudsætninger) for Henrik Søfarerens udforskning af Afrikas vestkyst?
2. Hvem er den første opdagelsesrejsende som sejler rundt syd om Afrika og når til Indien? Se også kort s. 84
3. Hvorfor kommer Spanien senere med i opdagelsesrejserne end Portugal ?
4. Hvad var formålet med Columbus rejser, og blev målet nået?
5. Hvad var forudsætninger for at opdagelsesrejserne kunne gennemføres?
6. Hvad var karakteristisk for det **Afrika** som europæerne mødte?
7. Hvilket omfang fik den europæiske kolonisering af Afrika i første omgang?
8. Hvilke interesser havde Portugal i **Asien** – og hvordan sikrede man sig disse interesser?
9. Hvad var karakteristisk for det **Amerika** som spanierne opdagede ?
10. Hvilke forklaringer gives der på, at det lykkedes for en lille spansk hær at erobre de amerikanske højkulturer?
11. Hvad blev konsekvenserne / følgerne af dette kulturmøde for h.h.v. europæerne og de amerikanske kulturer?
12. Hvorfor fik Spanien ikke noget økonomisk udbytte af koloniseringen af Amerika ?

Religionskrige - kap 8

Tekst: Overblik – verdenshistorie i korte træk , s. 94-100

Spørgsmål:

1. Find det tysk-romerske kejserriges grænser på kortet ovenfor. Hvilke yderligere områder herskede den tysk-romerske kejser over?
2. Hvori bestod de indre konflikter i det tysk-romerske rige?
3. Hvad besluttes ved "Religionsfreden" i Augsburg 1555? – og kommenter billedet s. 94 ud fra begrebet 'religionsfreden' hvem brændes og hvorfor?
4. Hvad kom Religionsfreden i Augsburg til at betyde for Kejserriget?
5. Hvornår og hvorfor blev Holland selvstændigt ?
6. Hvad var baggrunden for krigen mellem Englands Elisabeth d.1 og Kong Phillip d.2. af Spanien?

Trediveårskrigen

7. Hvornår udspillede 30-årskrigen sig, og hvad var baggrunden for krigen?
8. Giv et eksempel på at krigen ikke alene handler om religion?
9. Hvem var krigens egentlige ofre – se billedet s. 98
10. Hvilken rolle spiller de nordiske lande i krigen?
11. Hvem bliver h.h.v. vindere og tabere i 30 årskrigen?

- og i Danmark

12. Hvornår gennemføres reformationen i Danmark, og hvad bliver de umiddelbare konsekvenser heraf?
13. Hvordan vil du karakterisere Danmarks udenrigspolitik under Christian d. 4?
14. Hvad blev konsekvenserne af denne politik for Danmark?
15. Chr. D. 4's efterfølger Frederik d. 3 søger revanche mod Sverige – hvad bliver nu konsekvenserne for Danmark, og hvem reder nu Danmark fra udslettelsen?

Enevælden - kap 9

1. Hvordan opfattes Frankrigs Ludvig d. 14 ?
2. Hvilke administrative reformer i Frankrig ligger bag udviklingen af enevælden?
3. Hvilke sociale grupper bliver herved styrket h.h.v. svækket?
4. Hvilket formål tjente det omfattende hofkultur, og hvilken status fik det franske hoffliv i datidens Europa?
5. Hvad var ifølge den merkantilistiske opfattelse kilden til staternes rigdom og velstand?
6. Hvilke særlige privilegier og rettigheder fik handelskompagnerne?
7. Hvilke varer blev udvekslet i den atlantiske trekantshandel?
8. Hvordan forklares det at Holland /Amsterdam får en dominerende stilling indenfor skibsfart og handel i 1600-tallet (Det Gyldne Århundrede) ?
9. Hvor i verden etablerer Holland kolonibesiddelser?
10. Hvorfor overtager England omkring år 1700 pladsen som førende handelsnation?
11. Hvad er forklaringen på at England – i modsætning til mange andre europæiske lande - undgår Enevælde?
12. - og i Danmark
Hvem indfører enevælden i Danmark og hvad var baggrunden herfor?
- 13. Sammenfatning:**
 - a. Enevælden er resultatet af en magtkamp, mellem hvilke grupper?
 - b. Hvem hvilke grupper vinder og hvem taber?
 - c. Betyder enevælden en centralisering eller decentralisering af magten?
 - d. Hvad er nu – i modsætning til i middelalderen – det økonomiske grundlag for kongemagten?

KONGELOVEN 1665 citeret fra Peter Frederiksen m.fl.: "Grundbog til Danmarkshistorien", s. 116-17

- 1 Den bedste begyndelse til alting er at begynde med Gud. Det første derfor, som Vi frem for alt vil have befalet alvorligt i denne Kongelov er: At Vores efterkommere enevoldsarvekonger over Danmark og Norge (...) skal bekende sig til den kristne tro (...), som den ren og uforfalsket er blevet fremsat og fremstillet i Den Augsburgske Konfession år 1530, og holde landets indbyggere ved den samme rene og uforfalskede kristelige (:protestantiske) tro og magtfuldt håndhæve og beskyrme disse lande og riger mod kættere, sværmere og gudsbepottere.
- 2 Danmarks og Norges enevoldsarvekonge skal herefter være og af alle undersåtter holdes og agtes for det ypperste og højeste hoved her på jorden over alle menneskelige love, der intet andet hoved og dommer kender over sig hverken i gejstlige eller verdslige sager uden Gud alene.
- 3 Kongen skal derfor også alene have højeste magt og myndighed til at gøre love og forordninger efter sin egen gode vilje og vejbehag, at forklare, forandre, formere, formindske, ja også ligefrem at ophæve forrige af ham selv eller hans forfædre udgivne love – denne Kongelov alene undtaget. (...)
- 4 Kongen skal også ene have højeste magt og myndighed til at indsætte alle embedsmænd, høje og lave. (...)
- 5 Kongen skal ene have våben- og væbningsmagt til at føre krig, slutte og ophæve forbund, med hvem og når han finder det godt, til at pålægge told og al anden ydelse, eftersom enhver vel ved, at riger og lande ikke kan besiddes trykt uden væbnet magt, og krigsmagt ikke kan holdes uden løn, og løn ikke kan bringes til veje uden skat.
- 6 Kongen skal også have den højeste magt over hele gejstligheden (...) til at beskikke og anordne al kirke- og gudstjeneste. (...)
- 7 Alle regeringens ærinder, breve og forretninger skal i ingen andens navn end i kongens navn og under hans signet (: segl) udgå, og han skal altid selv underskrive. (...)
- 16 Og eftersom alle stænder, adel og uadel, gejstlig, verdslig, én gang har overdraget Os og de fra Os nedstigende linier (...) én ubundet enevoldskongedømmes magt arveligt til evig tid, ejer og tilkommer krone, scepter og enevoldsarvekongetitel og (konge) magt herefter straks i samme øjeblik, når en konge afgår ved døden, den næste i arvelinien, så at ingen videre overdragelse på nogen måde behøves, eftersom kongerne i Danmark og Norge herefter til evig tid (...) er fødte og bårne og ikke kårede eller valgte konger. (...)
- 17 Men kongen skal aldeles ikke give nogen ed eller forpligtigelse (...) fra sig, mundtlig eller skriftlig, eftersom han som en fri og ubunden enevoldskonge ikke kan bindes af sine undersåtter. (...)
- 18 Og eftersom fornuften og den daglige erfaring tilstrækkeligt lærer, at én samlet og sammenknyttet magt er langt stærkere (...) en den, som er adskilt og adspredt, og jo større magt og herredømme én herre og konge besidder, jo tryggere lever han og hans undersåtter for alle udvortes fjenders angreb: Da vil Vi også, at disse Vore arvekongeriger Danmark og Norge samt alle de hertil hørende provinser og lande (...) skal være og blive uskiftet og udelt under én Danmarks og Norges enevoldsarvekonge; de andre prinser og prinsesser af blodet må lade sig nøje med håbet og vente, indtil turen omsider kommer til dem og deres linier, én efter anden (: mænd havde altid arveret fem for kvinder).

Givet på Vort slot København, den 14. november. År 1665 Under vor signet. Frederik

Kap 10 | Oplysningstid og borgerlige revolutioner

Oplysningsfilosofferne

1. Hvad gør oplysningsfilosofien op med og hvad sætter man i stedet?
2. Hvad er ifølge filosofen **John Locke** grundlaget for menneskets erkendelse?
3. Hvad er menneskets fundamentale rettigheder ifølge John Locke, og hvordan skal disse sikres?
4. Hvad var hovedtankerne hos disse oplysningsfilosoffer:
 - a. **Montesquieu** ...
 - b. **Voltaire** ...
 - c. **Rousseau** ...

Den oplyste enevælde

5. Hvad var karakteristisk for den politik de oplyste enevældskonger førte ..?
6. Giv eksempler på oplyst enevælde i Danmark ... se s. 122

Frihedskravene vokser

1. Hvilken social klasse er drivkraften i de politiske revolutioner i slutningen af 1700 tallet?

De engelske kolonier i Amerika løsriver sig

2. Hvornår grundlægges i engelske kolonier i Nordamerika?
3. Hvem er indvandrerne / kolonisterne i Nordamerika og hvad arbejdede de med?
4. Hvori består de stigende modsætninger mellem kolonisterne i Nordamerika og England? Hvordan illustreres dette med 'The Boston Tea party' ?
5. Hvornår udsender amerikanerne deres Uafhængigheds erklæring?
6. Uafhængighedskrigen udspiller sig i hvilke år ..? hvem støtter her amerikanerne?
7. Hvilke politiske / filosofiske ideer udtrykkes i indledningen til uafhængighedserklæringen?
8. Hvilken del af den amerikanske virkelighed svarede ikke helt til uafhængighedserklæringens flotte principper?

Frihed , lighed og broderskab – (Den franske revolution)

9. Hvad er baggrunden for at den franske konge indkalder stænderforsamlingen i 1789?
10. Hvorfor udråber 3. standen nu sig selv til Nationalforsamling? Hvad ligger der i denne betegnelse?
11. Hvornår udsendes menneskerettighedserklæringen og hvilke værdier og filosofiske ideer udtrykkes heri?
12. Hvilken styreform indføres samtidigt i Frankrig?
13. Hvorfor bliver kongeparret henrettet i 1793?
14. Hvorfor tror du man om den franske revolution siger at "*revolutionen æder sine egne børn*"
15. Hvad var baggrunden for Napoleons magtovertagelse?
16. Hvornår, hvor og til hvem lider Napoleon sit endelige nederlag?

Kap.11: Den industrielle revolution

1. Af hvilke grunde kan industrialiseringen betegnes en som 'en **revolution**'?
....
....
....
2. Hvad menes der med at '**produktiviteten**' blev øget – forklar dette?
3. **Hvor og hvornår** gennemføres industrialiseringen?
4. Inden for hvilken **industribranche / produktion** vandt den industrielle produktionsform først og størst indpas?
5. Hvordan afspejles ovenstående i **tabellen s. 125**?
6. Hvad var baggrunden for udvikling af **dampmaskinen** og hvad blev den anvendt til?
7. Hvad var problemet i forbindelse med fremstilling af **jern** og hvordan blev dette løst?
8. Teksten giver **5-6 grunde** til at den industrielle revolution startede i England og Europa og ikke andre steder. Hvad er disse grunde:
 - a. ...
 - b. ...
 - c. ...
 - d. ...
 - e. ...
 - f. ...
9. Hvordan og hvornår revolutioneres **transportmidlerne**?
(teksten glemmer dog en vigtig nyskabelse indenfor transporten i 1800 tallet – hvilken?)
10. Hvem bliver ud over England de førende **industrinationer**?
11. Hvilke nye **teknologier** afløser dampmaskinen og hvornår?

12. Hvad symboliserer **Eiffeltårnet** i Paris?

Industrialisering og leveforhold:

13. Hvad sker der med befolkningstallet i Europa i løbet af det 19.århundrede – se tabel s. 130

Hvad er en mulig forklaring på denne udvikling?

14. Hvad var karakteristisk for boligforholdene under den tidlige industrialisering? - se billede s. 130

15. Hvilke nye sociale grupper opstår med industrialiseringen?

16. Hvordan beskrives arbejdsvilkårene i industrierne i 1800-tallet?

17. Hvad gjorde arbejderne for at forbedre deres arbejdsvilkår?

18. Hvordan vurderes industrialiseringens betydning for arbejderne?

Ideologierne liberalisme og socialisme

19. Hvordan indretter man bedst samfundet, ifølge økonomen Adam Smiths?

20. Hvad mener Adam Smith mon med begrebet '*markedets usynlige hånd*' ?

21. Hvad er ideen med arbejdsdeling?

22. Hvilken politisk 'isme, er baseret på Adam Smiths tanker og ideer?

23. Hvordan mente socialisterne at fabrikker m.v. skulle organiseres?

24. Hvem er det 'proletariat' som Karl Marx og Frederich Engels henvendte sig til i Det Kommunistiske Manifest' i 1848?

25. Hvorfor opstod der to grupper af socialister – hvad var de uenige om?

26. Hvilke begivenheder og navne symboliserer den industrielle udvikling i Danmark?

Verdens historie 1815-1914

Overblik kap 12, s. 134-145

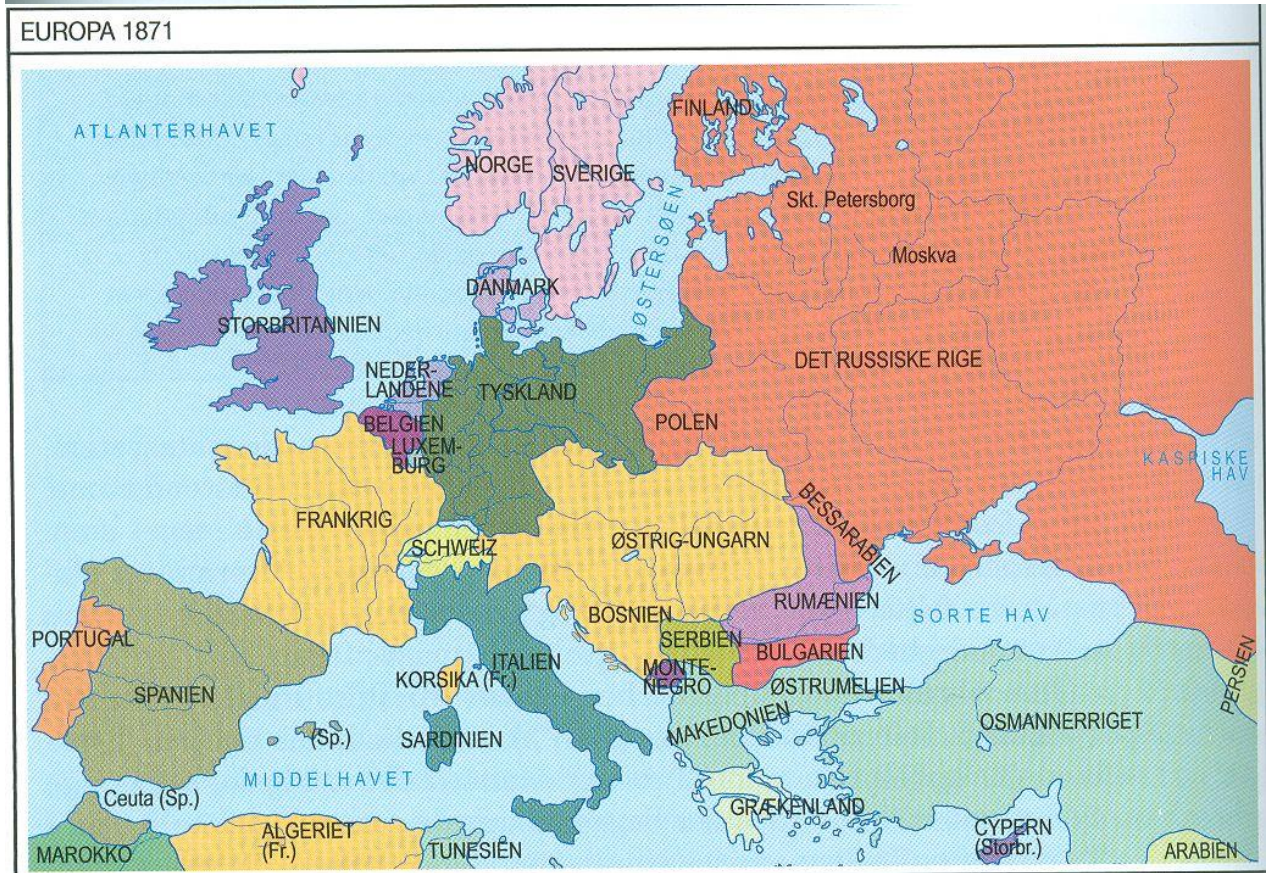
1. Hvilke nye sociale klasser kommer til at præge det 19 århundredes udvikling?
2. Se på Europa kortet s. 135 – hvilke nuværende europæiske stater eksisterede ikke i 1815 ..?
3. Hvad var formålet med Wienerkongressen 1814-15?
4. Hvordan vil du betegne de gamle fyrste- og kongedømmer: som progressive eller reaktionære?

Nationalisme & liberalisme

5. Hvilket nyt begreb om 'staten' opstår i 1800 tallet ?
Hvem er 'nationen' ?
Kan du huske en tidligere betegnelse for 'staten' ?
6. For hvilke lande udgjorde nationalismen en trussel?
7. Hvorfor tror du anti-semitismen blev så udbredt Europa i slutningen af 1800 tallet (jvnf billedet s. 136)
8. Hvilke udfordringer står de europæiske nationalstater overfor i dag (står ikke i teksten)
9. Hvad var de politiske krav for tidens liberale progressive borgere ?

Revolutionen i 1848-49

10. Hvor starter de borgerlige revolutioner i 1848?
11. Hvordan og af hvem samles de tyske fyrstestater til et samlet Tyskland?
12. Hvilken styreform får den nye tyske stat?
13. Hvornår og af hvem samlet Italien?

Imperialismen, s. 138-144

1. **Hvornår** finder kolonikapløbet sted?
2. Kig på **kortet s. 138** – gør dig klart hvor de europæiske stormagter havde deres kolonier.
Hvem er den absolut største kolonimagt omkring år 1914 ?
Bemærk også hvilke områder er ikke koloniserede på dette tidspunkt ?
3. Hvordan kan **konsekvenserne** af den engelske kolonialisme vurderes – der er her to modsatte synspunkter?
4. Hvilke 3-4 **forklaringer** giver teksten på hvorfor europæerne koloniserede Afrika og asien?
5. Hvordan adskilte **USA** sig fra de europæiske stater i 1800 tallet?
6. Hvilke konflikter oplevede amerikanerne i løbet af 1800-tallet?
7. Hvem grundlagde den moderne sygepleje ... hvor og hvornår og i hvilken historisk sammenhæng?
8. På hvilke områder ændrer den tyske kejser Vilhelm d. 2 politik **efter Bismarcks** afsked i 1890?
9. Hvilke **stormagtsalliancer** dannes nu som følge heraf?